

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Chișinău
(sediul BUIUCANI)
MD-2004, mun. Chișinău,
Bd. Ștefan cel Mare 200
tel./fax 022-29-51-20

The Supreme Council of Magistrates
Chișinău District Court
(Buiucani Office)
200th Ștefan cel Mare
Chișinău, CA 2004
tel. number/fax 022-29-51-20

30.09.2019 Nr. dosarului 1-1028/18

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28

Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), în baza încheierii de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 23.09.2019, Vă expediază pentru examinare Sesizarea avocaților Berliba Viorel, Ungureanu Ivan, Osoianu Tudor care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpaților Pșederschi Vasile, Panfil Eugeniu privind ridicarea Excepției de Neconstituționalitate a prevederilor art. 210 alin. (1) Cod Procedură Penală, prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție în cauza penală de acuzare a lui Pșederschi Vasile Timofei, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 335 alin. (1¹), 190 alin. (5) și 326 alin. (1¹) Cod Penal și Panfil Eugeniu Tudor, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 335 alin. (1¹) și 190 alin. (5) Cod Penal.

La necesitate se va expedia cauza penală în original.

Anexă:

Sesizarea avocaților Berliba Viorel, Ungureanu Ivan, Osoianu Tudor privind Excepția de Neconstituționalitate prezentată în conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție - 18 file.

Cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate - 12 file

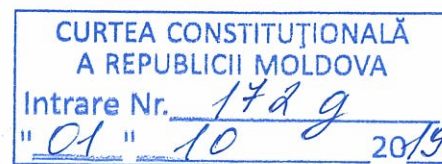
Încheierea de ridicare a excepției de neconstituționalitate din 23.09.2019 - 4 file.

Procesul - verbal al ședinței de judecată din 20 septembrie 2019 - 23 septembrie 2019 - 13 file

Judecător

Angela Vasilenco

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. BERLIBA	1. Nume: OSOIANU	1. Nume: UNGUREAN
2. Viorel	2. Prenume: Tudor	2. Prenume: Ivan
3. Funcția: Avocat	3. Funcția: Avocat	3. Funcția: Avocat
- 4. Adresa: MD-2012, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Alexandru cel Bun, 49, of. 4**
- 5. Tel./fax: (+373)60300184, office@bunpartener.md**
- 6. Numele și prenumele reprezentantului: -**
- 7. Ocupația reprezentantului: -**
- 8. Adresa reprezentantului: -**
- 9. Tel.: -**
- 10. Fax: -**
- 11. -**

II. OBIECTUL SESIZĂRII

12.

Prezenta sesizare are ca obiect de examinare dispozițiile legale cuprinse în:

- textul art. 210 alin. (1) C. pr. pen. RM:

„ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru” -

în raport cu prevederile art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13.

La 26 septembrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978289, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (1¹) din Codul penal al Republicii Moldova (*în continuare* – C. pen. al RM).

La 04 octombrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978298, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) C. pen. al RM.

Cauzele penale nr. 2018978289 și nr. 2018978298, la data de 04 octombrie 2018, au fost conexate într-o singură cauză, fiindu-i atribuit numărul comun de ordine 2018978289.

La 19 octombrie 2018 a fost pornită cauza penală nr. 2018978321, conform semnelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) C. pen. al RM.

Prin Ordonanța Procurorului în Procuratura Anticorupție, Vadim PRISACARI, din 19 octombrie 2018, cauza penală nr. 2018978321 a fost conexată la cauza penală nr. 2018978289.

Prin Procesul-verbal de reținere, Vasile PȘEDERSCHI a fost reținut de către OUP al DGUP al CNA, Vasile ȘEREMET, la 08 octombrie 2018, ora 07:30.

La 10 octombrie 2018, în privința lui Vasile PȘEDERSCHI, de către Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani) a fost aplicată măsura preventivă– „arestul preventiv” consecutiv de mai multe ori, fiind prelungit pâna la moment.

În cadrul ședinței de judecată, acuzarea îl învinuiește pe Vasile PȘEDERSCHI în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 190 alin. (5), art. 335 alin. (1¹) și art. 326 alin. (1) C. pen. al RM.

În cadrul ședinței de judecată a fost depusă o cerere de către avocatul Sergiu BEJAN, reprezentantul ÎCS „GLOBALPHARM COMPANY” SRL, prin care a solicitat *ridicarea sechestrului de pe contul curent în MDL – IBAN MD34EC00000022513716621 al SRL „VERONICA” IDNO1004600005307 deținut în BC „EUROCREDITBANK” SA, aplicat prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 3 octombrie 2018.* În argumentarea acestei cereri s-

a pus accentul pe conținutul art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, în particular indicându-se la sintagma „**ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**”.

În acest context, partea apărării constată că sintagma „**ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**” din cuprinsul art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM este formulată de o manieră imprecisă și neclară și le conferă agenților statului, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, fiind contrară art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

În aceste circumstanțe înțelegem să formulăm prezenta excepție de neconstituționalitate.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14.

EXCEPȚIE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a dispozițiilor legale cuprinse în:

- textul art. 210 alin. (1) C. pr. pen. RM:

„ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru” -

în raport cu prevederile art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

pentru următoarele motive:

14.1. Conform art. 22 și 23 din Constituția Republicii Moldova, nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni, care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nicio pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos. Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică, iar statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop, statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

14.2. Curtea Constituțională, prin hotărârea nr. 21 din 22 iulie 2016 (pct. 52-54) a subliniat faptul că unul dintre elementele fundamentale ale preeminenței dreptului și ale statului de drept îl constituie principiul legalității. Preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept, inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, care se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență.

Preeminența dreptului exprimă, printre altele, asigurarea principiului legalității, inadmisibilitatea aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special, prin analogie. Astfel, legea constituie un ansamblu de reguli

juridice, formulate într-o manieră **clară, concisă și precisă**, iar *calitatea legii constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale.*

14.3. Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept, care, aparent, descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma, care nu corespunde criteriilor clarității, este contrară art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 23 noiembrie 2010, pct. 10*).

14.4. Curtea Constituțională a reținut că principiul prevăzut la art. 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*în continuare – CEDO*) și art. 22 din Constituție are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legiuitor și pentru judecător.

14.5. Prin hotărârea Curții Constituționale nr. 14 din 27 mai 2014 (*pct. 78, pct. 83-84 și pct. 90*) se specifică faptul că formulele generale și abstracte într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii. Principiul calității legii exclude în mod imperios posibilitatea incriminării și definirii infracțiunilor într-o formulă ambiguă și incertă.

14.6. În sensul art. 7 din CEDO, un cadru legislativ care nu permite unui „acuzat” să cunoască sensul și întinderea legii penale este necorespunzător nu numai prin raportare la noțiunile generale de „calitate” a legii, ci și prin luarea în considerare a exigențelor specifice noțiunii de „legalitate penală” (*Cauza Sud Fondi SRL și alții c. Italia* (Hotărârea din 20 ianuarie 2009)). Legea urmează să întrunească standardul calității, aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă

(*Cauza Rohlena c. Cehia* (Hotărârea din 27 ianuarie 2015, pct. 50); *Cauza Vasiliauskas c. Lituania* (Hotărârea din 20 octombrie 2015, pct. 154); *Cauza Koprivnikar c. Slovenia* (Hotărârea din 24 ianuarie 2017, pct. 48)).

14.7. În *Cauza Başkaya și Okcuoglu c. Turcia* (Hotărârea din 8 iulie 1999, pct. 36) Curtea Europeană (*în continuare* – CtEDO) reține că, potrivit jurisprudenței sale, art. 7 din CEDO cuprinde, printre altele, principiul potrivit căruia legea nu trebuie interpretată pe deplin în detrimentul unui acuzat, de exemplu prin analogie. Caracterul clar al definirii normei – ca cerință - este îndeplinită atunci când persoana poate cunoaște, din formularea dispoziției relevante, și, dacă este necesar, cu asistența interpretării instanței de judecată, ce acte și omisiuni o va face răspunzătoare penal. Atunci când se vorbește de „lege”, art. 7 din CEDO face aluzie la același concept ca cel la care se referă în altă parte, atunci când se utilizează acest termen, concept care cuprinde atât legea statutară, cât și jurisprudența, implicând cerințe calitative, în special cele privind accesibilitatea și previzibilitatea (*Cauza Cantoni c. Franța* (Hotărârea din 15 noiembrie 1996, pct. 29); *Cauza SW și CR c. Regatul Unit* (Hotărârea din 22 noiembrie 1995, pct. 33 și pct. 35); *Cauza Coëme și alții c. Belgia* (Hotărârea din 20 iunie 2000, pct. 145)).

14.8. Condiția accesibilității presupune ca textele de lege să poată fi cunoscute de către destinatari. Orice persoană trebuie să poată să dispună de informații privind normele juridice aplicabile într-un caz concret (*Cauza Khlyustov c. Rusia* (Hotărârea din 11 iulie 2013, pct. 68)).

Accesibilitatea legii are în vedere aducerea la cunoștința publică a actelor normative și intrarea în vigoare a acestora, care se realizează în baza art. 76 din Constituție, legea publicându-se în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

În ceea ce privește previzibilitatea, CtEDO statuează faptul că semnificația noțiunii de previzibilitate depinde, într-o mare măsură, de conținutul textului de care este vorba, de domeniul pe care îl acoperă, precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi (*Cauza Groppera Radio AG și alții c. Elveția* (Hotărârea din 28 martie 1990, pct. 68)).

CtEDO reamintește că oricât de clar ar fi redactat textul unei dispoziții legale, în orice sistem juridic, inevitabil există un element de interpretare judecătorească. Întotdeauna va exista necesitatea de elucidare a aspectelor îndoielnice și de adaptare la schimbările de situație. De altfel, în tradiția juridică a anumitor state-părți la Convenție, este consacrat faptul că jurisprudența, ca sursă de drept, contribuie, în mod necesar, la evoluția progresivă a dreptului penal (*Cauza Maktouf și Damjanović c. Bosnia și Herțegovina* (Hotărârea din 18 iulie 2013); *Cauza Streletz, Kessler și Krenz c. Germania* (Hotărârea din 22 martie 2001, pct. 50); *Cauza K.H.W. c. Germania* (Hotărârea din 22 martie 2001, pct. 85); *Cauza Jorgic c. Germania* (Hotărârea din 12 iulie 2007, pct. 101-109); *Cauza Korbely c. Ungaria* (Hotărârea din 19 septembrie 2008, pct. 69-71)).

14.9. Previzibilitatea legii nu se opune ideii ca persoana în cauză să fie determinată să recurgă la îndrumări clare, pentru a putea evalua, într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele cauzei, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (*Cauza Dragotiniu și Militaru-Pidhorni c. România* (Hotărârea din 24 mai 2007, pct. 35); *Cauza Tolstoy Miloslavsky c. Regatul Unit* (Hotărârea din 13 iulie 1995, pct. 37)). La rândul ei, condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar, la nevoie, cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (*Cauza Koprivnikar c. Slovenia* (Hotărârea din 24 ianuarie 2017, pct. 47)).

14.10. Pentru ca legea să îndeplinească cerința de previzibilitate, ea trebuie să precizeze, cu suficientă claritate, întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (*Cauza Sissanis c. România* (Hotărârea din 25 ianuarie 2007, pct. 66)). O putere discreționară care nu este delimitată (în speță sintagma „**ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**”), chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară

nelimitată a instanțelor judecătorești (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 28 din 23 noiembrie 2015, pct. 61*).

14.11. În același timp, CtEDO menționează că, deși certitudinea este dezirabilă, aceasta ar putea antrena o rigiditate excesivă (*Cauza Del Rio Prada c. Spania* (Hotărârea din 21 octombrie 2013, pct. 92 și pct. 93)). Necesitatea de a evita rigiditatea excesivă și de a ține pasul cu circumstanțele schimbătoare presupune exprimarea unor legi în termeni, care sunt, într-o mai mare sau mai mică măsură, vagi, iar interpretarea și aplicarea unor asemenea reglementări depinde de practică (*Cauza Kokkinakis c. Grecia* (Hotărârea din 25 mai 1993, pct. 40)). Pe de altă parte, utilizarea unor concepte și a unor criterii **prea vagi** în interpretarea unei prevederi legislative **conduce la incompatibilitatea acesteia cu cerințele clarității și previzibilității, în privința efectelor sale** (*Cauza Liivik c. Estonia* (Hotărârea din 25 iunie 2009, pct. 96–104)).

14.12. Cu privire la clarificarea normelor juridice, CtEDO a invocat că dezvoltarea progresivă a dreptului penal, prin intermediul procesului de creare a dreptului, este o parte bine consolidată și necesară a tradiției juridice în statele-părți la Convenție. Art. 7 din CEDO nu poate fi citit ca interzicând clarificarea graduală a regulilor răspunderii penale prin intermediul interpretării judiciare de la caz la caz, cu condiția ca evoluția care rezultă să fie conformă cu esența infracțiunii și să fie previzibilă în mod rezonabil (*Cauza Kononov c. Letonia* (Hotărârea din 17 mai 2010, pct. 185)). Atunci când examinează previzibilitatea unei norme penale, CtEDO trebuie să se asigure dacă interpretarea judiciară a legii penale a continuat pur și simplu o linie perceptibilă a dezvoltării jurisprudențiale (*Cauza Dragotoniu și Militaru-Pidhorni c. România* (Hotărârea din 24 mai 2007, pct. 44)). În orice caz, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de art. 22 din Constituție și de art. 7 din CEDO. În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 1 octombrie 2018, pct. 36*).

14.13. Consiliul Consultativ al Judecătorilor Europeni, în Avizul nr. 11 (2008) privind calitatea hotărârilor judecătorești, fundamentează că hotărârile judecătorești se bazează în primul rând pe legile adoptate de Parlament, care, ca surse ale dreptului, stabilesc nu numai drepturile de care dispun justițiabilii și acțiunile pedepsite de legea penală, ci definesc, de asemenea, cadrul procedural în care se iau hotărârile judecătorești. Calitatea hotărârilor judecătorești poate fi afectată de schimbările prea dese ale legislației, de o redactare prea puțin satisfăcătoare sau **de un conținut neclar al legilor** (pct. 11). Legiutorul trebuie să acționeze în așa fel, încât legislația să fie clară și simplă de folosit și să fie conformă cu CEDO. Pentru a facilita interpretarea, lucrările pregătitoare ale legilor trebuie să fie accesibile într-un limbaj inteligibil (pct. 12).

14.14. Potrivit art. 210 C. pr. pen. al RM, *„bunurile se scot de sub sechestrul prin hotărârea organului de urmărire penală sau instanței dacă, în urma retragerii acțiunii civile, modificării încadrării juridice a infracțiunii incriminate bănuitului, învinuitului, inculpatului ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestrul. Instanța de judecată, judecătorul de instrucție sau procurorul, în limitele competenței lor, ridică sechestrul asupra bunurilor și în cazurile în care constată ilegalitatea punerii acestora sub sechestrul de către organele de urmărire penală fără autorizația respectivă”*.

14.15. În speță, prin prisma cererii depuse în ședința instanței de judecată de către reprezentantul ÎCS „GLOBALPHARMCOMPANY” SRL, Sergiu BEJAN, se invocă, ca și temei anume sintagma prevăzută de art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM - **„ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestrul”**.

Astfel, atât partea apărării, cât și înculpații, constată că sintagma **„ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestrul”**, din cuprinsul art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, este formulată de o manieră imprecisă și neclară și le conferă agenților statului, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, fiind contrare art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova. Or, acest semn obiectiv evidențiază un caracter

vădit imprevizibil și neclar, în particular datorită imposibilității de conturare sau explicare a acestuia în anumite limite normative.

14.16. Legiuitorul, chiar dacă a opera cu sintagma „**ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**” în conținutul art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, nu a definit sau nu oferit vreun indiciu în cuprinsul legii privind semnificația sintagmei „**ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**”.

14.17. Evidențiem faptul că nu există niciun text normativ, care ar defini noțiunea de „**ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**”, utilizată în art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, inclusiv legea nu stabilește niciun criteriu material care să indice la limitele acestor „alte motive”. În aceste circumstanțe, există riscul ca aceste limite să fie apreciate, în baza unor criterii arbitrare și discreționare, de către cei dotați cu competențe de aplicare a legii.

14.18. În contextul celor menționate *supra*, reținem faptul, atât partea apărării, cât și înculpații, nu pot cunoaște care sunt limitele aplicabilității „altor motive” din conținutul art. 210 alin. (1) C. Pr. pen. al RM, încât să-și adapteze conduita în mod corespunzător. În practică, stabilirea acestora nu poate fi făcută de către cei competenți să aplice legea penală, decât în baza unor criterii lipsite de suport legal. Chiar dacă se face apel la consultanța de specialitate, destinatarul normei ar putea fi privat de posibilitatea conformării cu prevederile legale.

Pe de altă parte, norma contestată îi acordă instanței de judecată o marjă largă de discreție, fapt care ar genera o aplicare a normei incorectă și abuzivă, generând o interpretare extensivă defavorabilă, interzisă de lege.

14.19. În aceste paradigme normative, având la bază cererea de ridicare a sechestrului depusă în ședința de judecată de către reprezentantul ÎCS „GLOBALPHARMCOMPANY” SRL, Sergiu BEJAN, bazată exclusiv, ca și temei, pe sintagma „**ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**”, statuată la art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, în raport cu standardele de calitate a normei, indicăm la caracterul unei norme imprevizibile

și neclare.

14.20. În concluzie, această lipsă de previzibilitate, precizie și claritate a sintagmei „**ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**”, statuată la art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, creează premisa aplicării acesteia ca rezultat al unor interpretări sau aprecieri arbitrare și discreționare, ceea ce este incompatibil cu normele constituționale. Respectiv, sintagma „**ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**”, din cuprinsul art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, este formulată de o manieră imprecisă și neclară și le conferă agenților statului, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, fiind contrare art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

V. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15.

Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale de a verifica constituționalitatea și a declara neconstituționale dispozițiile legale cuprinse în:

- textul art. 210 alin. (1) C. pr. pen. RM:

„ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru” -

în raport cu prevederile art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova.

Sintagma **„ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru”**, statuată la art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, creează premisa aplicării acesteia ca rezultat al unor interpretări sau aprecieri arbitrare și discreționare, ceea ce este incompatibil cu normele constituționale. Respectiv, sintagma **„ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru”**, din cuprinsul art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, este formulată de o manieră imprecisă și neclară și le conferă agenților statului, care le aplică, o marjă excesivă de discreție, fiind contrare art. 1 alin. (3) și art. 22, coroborate cu art. 23 alin. (2) din Constituția Republicii Moldova. Pe cale de efect, sintagma **„ori din alte motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru”**, prevăzută la art. 210 alin. (1) C. pr. pen. al RM, urmează a fi declarată neconstituțional.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16.

16.1. Potrivit art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

16.2. Pct. 3.3 și pct. 3.4 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 15 din 06 mai 1997 prevede faptul că excepția de neconstituționalitate exprimă o legătură organică, logică între problema de constituționalitate și fondul litigiului principal. Ea poate fi invocată ca incident din inițiativa părților sau din oficiu de către instanța de judecată. Elementele principale ale excepției de neconstituționalitate sunt necesitatea efectuării unui control de neconstituționalitate, existența raportului triunghiular între partea aflată în proces, ale cărei drepturi sau interese au fost eventual lezate printr-o normă neconstituțională, instanța de judecată, în fața căreia se invocă neconstituționalitatea, și Curtea Constituțională, chemată să soluționeze excepția de neconstituționalitate și obiectul excepției de neconstituționalitate (care este mai larg, incluzând nu numai legile, ci și alte acte normative).

Sintagma „*excepția de neconstituționalitate*”, în sensul dispoziției art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, poate fi interpretată ca o procedură de inițiere de către instanțele ordinare de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau altui act normativ în întregul său ori, în majoritatea cazurilor, parțial cu normele constituționale.

16.3. Având la baza rațiunea și esența instituției „*excepției de neconstituționalitate*”, dreptul de a ridica excepția aparține tuturor instanțelor judecătorești, respectiv judecătorilor din cadrul acestora, care trebuie să dispună de suficientă putere și să fie în măsură a și-o exercita în vederea îndeplinirii atribuțiilor (*Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, pct. 95 și pct. 98*).

16.4. Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016 (pct. 81-83) statuează faptul că **suspendarea procesului** până la soluționarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate **este necesară** pentru a exclude aplicarea normelor contrare Constituției la soluționarea unei cauze. Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Curtea menționează că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, **judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale**, decât doar în condițiile prevăzute mai sus.

16.5. În aceste circumstanțe, în cauza vizată, s-a depus o cerere referitor la aplicarea unei norme care este reglementată de lege organică, și anume Codul de procedură penală al Republicii Moldova. În același timp, excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces, și anume partea apărării, în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpaților Vasile PȘEDERSCHI și EUGEN PANFIL, drepturile și interesele acestora din urmă putând fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei, iar o hotărâre anterioară a Curții Constituționale pe baza art. 210 alin. (1), în particular indicându-se la sintagma „**ori din ate motive, a decăzut necesitatea de a menține bunurile sub sechestru**”, C. pr. pen. al RM nu există.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

17.

La prezenta sesizare urmează să fie anexate materialele cauzei penale nr. 12-1-80740-10122018.

7

30

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

18. Declar pe onoare ca informațiile care figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Chișinău,
20 septembrie 2019

**În apărarea drepturilor și intereselor legale
ale inculpaților Vasile PȘEDERSCHI**

_____
(semnătura)

Eugen PANFIL

_____
(semnătura)

**Avocați apărători:
Viorel V. BERLIBA**

_____
(semnătura)

Tudor OSOIANU

_____
(semnătura)

Ivan UNGUREAN

_____
(semnătura)

La data de 20 septembrie 2019 prin încheiere motivată instanța a respins cererea înaintată de avocatul Sergiu Bejan în interesele SRL Globalpharm Company,, Î.C.S. privind scoaterea mijloacelor bănești de sub sechestrul ca prematură.

În cadrul ședinței de judecată din data de 20 septembrie 2019, partea apărării avocații Ungureanu Ivan, Osoianu Tudor ce reprezintă interesele inculpatului Pșederschii Vasile și Panfil Eugeniu, au solicitat ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(1) art.210 Cod de procedură penală, vizând sintagma „ori din alte motive, a decăzut necesitatea de menținere a bunurilor sub sechestrul,, solicitând totodată și suspendarea cauzei până la expunerea Curții Constituționale asupra sesizării depuse.

Inculpații Pșederschii Vasile, Panfil Eugeniu în ședința de judecată au refuzat să fie escortați, deși potrivit Procesului-verbal de refuz semnat de către administrația Penitenciarului nr.13-Chișinău, aceștia pot fi escortați.

Partea acuzării a solicitat respingerea cererii, considerând-o ca fiind o modalitate suplimentară de tergiversare a examinării cauzei.

Audiind opinia participanților la proces, studiind sesizarea depusă, materialele cauzei în raport cu prevederile legale ce guvernează speța, instanța de judecată apreciază cererea avocaților ca fiind întemeiată parțial și care urmează a fi admisă în parte, reieșind din considerentele ce succed.

Conform dispoziției art. 7 alin. (3) din Codul de procedură penală, „dacă în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională”.

Potrivit prevederilor art. 135 alin. (1) lit. g) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. (4) alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, „rezolvarea excepțiilor de neconstituționalitate a actelor normative ține de competența Curții Constituționale”

Prin Hotărârea nr.2 din 09.02.2016 pentru interpretarea art.135 alin.(1) lit a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a hotărât: în sensul art.135 alin.(1) lit.a) și g) coroborat cu art.20, 115, 116 din Constituție:

în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze aflate pe rolul său, instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională;

excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau de reprezentantul acesteia, precum și de către instanța de judecată din oficiu;

sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza;

judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea următoarelor condiții:

45

obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;

excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

Referitor la condițiile de admisibilitate ale sesizării instanța de judecată remarcă:

Norma procesual-penală alin.(1) 210 Cod de procedură penală vizată în sesizarea depusă de apărătorii Ungureanu Ivan, Berliba Viorel, Osoianu Tudor, constituie obiect al controlului de constituționalitate, întrucât aceasta face parte din categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1 lit.a) din Constituție;

Excepția este ridicată de către apărătorul Ungureanu Ivan, Berliba Viorel, Osoianu Tudor, care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpaților Pșederschi Vasile și Panfil Eugeniu;

Nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate - din analiza jurisprudenței Curții Constituționale, judecătorul nu a depistat vre-o hotărâre anterioară a Curții în privința problemei expuse mai sus.

În consecință, instanța de judecată apreciază că în speță, sunt întrunite condițiile stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016.

Totodată, instanța de judecată reține că, prin cererea depusă, apărătorii au solicitat concomitent suspendarea examinării cauzei până la realizarea controlului constituționalității de către Curtea Constituțională, cu transmiterea în adresa Curții Constituționale a dosarului nr.12-1-80740-10122018.

În legătură cu această solicitare, instanța remarcă faptul că suspendarea procesului constă în încetarea temporară a actelor de procedură de către instanța de judecată din cauza unor împrejurări obiective, ce fac imposibilă desfășurarea mai departe a procesului și este imposibil de determinat când împrejurarea obiectivă, în cazul dat Curtea Constituțională se va expune, iar procesul va putea fi reluat.

În scopul organizării examinării cauzei penale într-un termen rezonabil, ținând cont de complexitatea cauzei, instanța de judecată a fixat mai multe date de ședință.

Instanța de judecată consideră că în cazul de față, nu este justificată suspendarea procesului penal, deoarece inculpații se află în stare de arest din 08.10.2018.

Instanța de judecată în concluzia sa de a nu suspenda procesul penal, reține criteriile de determinare a termenului rezonabil, menționate în art.20 CPP al RM, inclusiv reiterate în jurisprudența Curții Europene, obligația instanței de judecată de a examina o cauză penală în care figurează inculpați arestați, cu celeritate.

Totodată instanța mai reține că norma în privința căreia a apărut incertitudinea de neconstituționalitate, și anume alin.(1) art.210 Cod de procedură penală, reglementează procedura de scoatere a bunurilor de sub sechestru în procesul penal, dar nu norme care s-ar referi la fondul cauzei (cum ar fi: norme privind calificarea faptei imputate, sancțiunea care urmează a fi aplicată sau norme de procedură care, în esență, ar impune suspendarea procesului).

Instanța de judecată dă asigurări că în caz de necesitate, la cererea Președintelui Curții Constituționale, dosarul penal nr. 12-1-80740-10122018 privind

47

învinuirea lui *Pșederschi Vasile Timofei*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și *Panfil Eugeniu Tudor*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal, va fi transmis Înaltei Curți imediat.

Reieșind din cele expuse, instanța de judecată va dispune admiterea parțială a cererii apărătorilor Ungureanu Ivan, Berliba Viorel, Osoianu Tudor care acționează în apărarea drepturilor și intereselor legale ale inculpaților Pșederschi Vasile, Panfil Eugeniu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(1) art.210 Cod de procedură penală, și suspendarea examinării cauzei, și va dispune sesizarea Curții Constituționale cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor alin. (1) art.210 Cod de procedură penală, iar pe de altă parte va dispune respingerea cererii apărătorilor Ungureanu Ivan, Berliba Viorel, Osoianu Tudor cu privire la suspendarea examinării cauzei, ca fiind neîntemeiată.

Totodată, instanța de judecată va remite în adresa Curții Constituționale încheierea, sesizarea apărătorii Ungureanu Ivan, Berliba Viorel, Osoianu Tudor, și copia procesului-verbal al ședinței de judecată.

În contextul celor expuse, conducându-se de prevederile, art.art.7 alin.(3), 20, 342 Cod de procedură penală, instanța de judecată,—

D I S P U N E:

Se admite parțial cererea apărătorilor Ungureanu Ivan, Berliba Viorel, Osoianu Tudor privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a alin.(1), art.210 Cod de procedură penală, și suspendarea examinării cauzei penal nr. 12-1-80740-10122018(1-1028/2018) privind învinuirea lui *Pșederschi Vasile Timofei*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹), 190 alin.(5) și 326 alin.(1¹) Cod Penal și *Panfil Eugeniu Tudor*, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art.335 alin.(1¹) și 190 alin.(5) Cod Penal.

Se sesizează Curtea Constituțională în vederea realizării controlului constituționalității prevederilor alin.(1) art.210 Cod de procedură penală.

Se respinge cererea apărătorilor Ungureanu Ivan, Berliba Viorel, Osoianu Tudor cu privire la suspendarea examinării cauzei, ca fiind neîntemeiată.

Se remite Curții Constituționale prezenta încheiere, sesizarea apărătorilor Ungureanu Ivan, Berliba Viorel, Osoianu Tudor, și copia procesului-verbal al ședinței de judecată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac decât o dată cu fondul cauzei.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Angela Vasilenco